

KESKKONNAAMET

Põllumajandus- ja Toiduamet
virump@pta.agri.ee

Teie 15.09.2023 nr 6.1-1/37688-2

Meie 25.09.2023 nr 6-2/23/18909-2

Arvamus projekteerimistingimuste eelnõu kohta (Männikvälja REK 2023)

Esitasite¹ Keskkonnaametile maaparandusseaduse § 13 lg 5 p 1 alusel kooskõlastamiseks projekteerimistingimuste eelnõu rekonstrueerimisprojekti koostamiseks Lääne-Viru maakonnas Vinni vallas Võhu, Männikvälja ja Sae külades asuvatele maaparandussüsteemidele² (toimiku nimi „Männikvälja REK 2023“). Projekteerimistingimusi taotleb Põllumajandus- ja Toiduametilt Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK).

Varasemalt on Keskkonnaamet kavandatava tegevusega seoses esitanud seisukoha RMK-le 19.06.2023 kirjaga nr 7-9/23/10490-2 ning täiendava selgituse 07.08.2023 kirjaga nr 7-9/23/10490-4.

Vastavalt looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 14 lg 1 p 7 on Keskkonnaameti nõusolek projekteerimistingimuste andmisel vajalik kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ja kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis. Ala, millel asuvad rekonstrueeritavad maaparandusobjektid, ei asu kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ega kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis, mistõttu käesoleval juhul ei ole projekteerimistingimuste andmisel Keskkonnaameti nõusolek vajalik ning Keskkonnaametil ei ole õiguslikku alust projekteerimistingimusi kooskõlastada. Lähtuvalt eelnevast esitame arvamuse.

Keskkonnaamet märgib, et maaparandussüsteemi ehitamiseks ja maaparandushoiutöödeks veeluba ega veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringut vaja ei ole³. Samuti ei ole vaja Keskkonnaameti nõusolekut puu- ja põõsarinde raieks veekaitsevööndis, kui ehitatakse ja hooldatakse maaparandussüsteemi⁴.

Maaparandussüsteemi ehitusluba on vajalik Keskkonnaametiga aga kooskõlastada, kuna rekonstrueeritavate maaparandussüsteemide veed juhatakse keskkonnaministri 15.06.2004 määruses nr 73 „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu“ (edaspidi kudemisalade nimistu) nimetatud Kunda⁵ ja Voore⁶ jõgedesse⁷.

¹ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 18.09.2023 nr 6-2/23/18909 all.

² Maaparandussüsteemid Võhu/ÜP-83/Põlula (kood 1107290050010), MÄNNIKVÄLJA 1/PÜ-46 Sõmera (kood 1107350010010) ja MÄNNIKVÄLJA 2/PÜ-46 Sõmera (kood 1107350020010).

³ Veeseaduse (VeeS) § 188 lg 1 p 4, § 196 lg 2¹.

⁴ VeeS § 119 p 2

⁵ Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) kood KLO3002520.

⁶ EELIS kood KLO3002605.

⁷ VeeS § 188 lg 2

LKS § 51 lg 1 kohaselt on kudemisalade nimistusse kantud veekogul või selle lõigul keelatud olemasolevate paisude rekonstrueerimine ulatuses, mis tõstab veetaset, uute paisude rajamine ning **veekogu loodusliku sängi ja veerežiimi muutmine**.

Keskkonnaamet on seisukohal, et projekt tuleb koostada selliselt, et selle elluviimisel ei halvendataks kalade elutingimusi kudemisalade nimistusse kuuluvates jõgedes ning ei muudetaks jõgede looduslikke sänge ega veerežiimi.

Rekonstrueerida kavandatud maaparandussüsteemid piirnevad Võhunõmme metsise püsielupaigaga⁸ ning Mustjärve metsise püsielupaigaga⁹. Metsise püsielupaikade kaitseesmärk on II kaitsekategooria kaitsealuse liigi metsise (*Tetrao urogallus*) soodsa seisundi saavutamine.¹⁰ Vastavalt LKS § 3 lg 2 loetakse liigi seisund soodsaks, kui selle asurkonna arvukus näitab, et liik säilib kaugemas tulevikus oma looduslike elupaikade või kasvukohtade elujõulise koostisosana, kui liigi looduslik levila ei kahane ning liigi asurkondade pikaajaliseks säilimiseks on praegu ja tõenäoliselt ka edaspidi olemas piisavalt suur elupaik.

Vastavalt metsise kaitse tegevuskavas toodule hinnatakse metsisele suurteks ohuteguriteks elupaikade killustumist, kisklust, kuivenduse mõjul toimuvat elupaiga kvaliteedi langust ning nende tegurite omavahelist koosmõju, aga samuti ka pikaajalisi maastikumuutusi, mille tõttu ohustab mängu isolatsiooni jäämine ja eelistatud elupaikade killustumine.

Keskkonnaamet on seisukohal, et metsise püsielupaikade vahel toimuval maaparandussüsteemide rekonstrueerimisel võib olla metsisele ja püsielupaikadele oluline ebasoodne mõju. Seetõttu tuleb ehitusloa andjal enne ehitusloa andmist veenduda kavandatava tegevusega kaasneva olulise ebasoodsa mõju puudumises. Selleks tuleb anda otsustajal keskkonnamõju hindamise (KMH) vajalikkuse eelhinnang¹¹ ning enne KMH vajalikkuse üle otsustamist küsida seisukohta¹² kõigilt asjaomastelt asutustelt, sh Keskkonnaametilt ka kooskõlastust KMH algatamata jätmisel¹³, esitades neile seisukoha võtmiseks eelhinnangu ning KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse eelnõu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Lauri Saapar 5273872 (looduskasutus)
lauri.saapar@keskkonnaamet.ee

Merike Pärtma 59065684 (keskkonnakorraldus)
merike.partma@keskkonnaamet.ee

⁸ EELISE kood KLO3000631.

⁹ EELISE kood KLO3000622.

¹⁰ keskkonnaministri 13.01.2005 määrus nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“ § 1

¹¹ Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (KeHJS) § 6 lg 2 ja lg 4, § 6¹ lg 3, § 7, § 9 ja Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrus nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 15 p 8.

¹² KeHJS 11 lg 2, 2².

¹³ KeHJS § 11 lg 10.